

Fredstro

Taler

Aase Wind Lionæs

Dato

10 desember 1979

Sted

Oslo

Omstendigheter

Tildeling av Nobels fredspris til Eisaku Sato og Seán MacBride

- 1 Deres Majestet, Deres Kongelige Høyheter, Deres Eksellenser, Mine Herrer og Damer,

- 5 Noen år før Alfred Nobel skrev sitt testamente bemerket han i et brev til Bertha von Suttner at hans dynamittfabrikker ville kunne gjøre slutt på krigene atskillig raskere enn fredskongressene noensinne ville klare det.

- 10 "Den dag da to hærstyrker kan tilintetgjøre hverandre i løpet av et sekund, er det håp om at alle siviliserte nasjoner vil demobilisere sine styrker og avholde seg fra å gå til krig." Det var en slags total gjengjeldelse Alfred Nobel forutså allerede i midten av 1890-årene.

- 15 Etter at den første atombombe var blitt prøvet i New Mexico i juli 1945, mente de som hadde gjennomført eksperimentet at verden stod overfor en ny mulighet til å få slutt på alle kriger. Med et slikt våpen i hendene hadde menneskeheten nådd til en terskel. Ble den overskredet, ville både angriper og forsvarer være dømt til undergang.

- 20 Den totale utslettelse ble alternativet til fred. Midt i den grusomme frykt, som også fikk kjernefysikerne til å mane verden til fornuft, spirte et håp om at det nå var mulighet for avvæpning og fred.

- 25 Det gikk som det måtte gå i en verden splittet av indre motsetninger, verdensfreden ble gjort avhengig av at en uhyggelig terrorbalanse ble opprettet mellom øst og vest.

Selv på randen av undergangen lot krigene seg ikke stanse. Det gamle mønstret

ble opprettholdt, også i det vi feilaktig har kalt etterkrigstiden. Liv utslettes,
30 verdier ødes, sinn formørkes og frykten næres i alle verdensdeler. Kanskje har vi
etterhvert lært noe mer om årsakene til krig og ufred, kanskje er vi etterhvert
blitt mer oppmerksomme på vårt medansvar også for tragedier som utspiller seg
fjernt fra våre egne grenser. Det er en slags trøst å tro det. Men vi er ikke
kommet særlig meget lengere når det gjelder tiltak for å fjerne disse årsakene,
35 trass i alle anstrengelser.

På en dag som denne - ved utdelingen av Nobels fredspris - kan det likevel være
grunn til å nevne positive trekk i utviklingen. I de siste år er det kommet i stand
både multilaterale og bilaterale forhandlinger med sikte på å fremme avspenning
40 og praktisk samarbeid. Vi opplever en periode der dialogen stort sett har
erstattet konfrontasjon og isolasjon. For bare noen få år siden ville et slikt
forhandlingsmønster som vi nå skimter konturene av, vært ganske utopisk. En
hel verden knytter håp og forventninger til denne meningsutveksling.

45 Jeg ser et lyspunkt i det faktum at en sterk og levende opinion over hele verden
vender seg mot vold og maktmisbruk. Det er tale om en bred internasjonal
stemningsbølge. Kall det ikke krigstretthet, for ofte er det kvinner og menn som
ikke selv har opplevd krig som bærer denne bølgen frem. Kall det isteden en ekte
fredstro. Den opinion jeg tenker på, begrenser ikke sin kamp til å gjelde krigen
50 alene. I stor grad rettes oppmerksomheten mot sosial, politisk og økonomisk
undertrykkelse. Og det er riktig. Kampen mot urett er blitt innsats for fred.

Den urett som begås mot andre, begås også mot hver enkelt av oss, som
medmennesker. En av vår tids lysbærere i kampen for menneskerettighetene,
55 nobelprisvinneren Aleksander Solsjenitsyn har sagt at: Oppgaven må være å
bortvise fra menneskeheten selve den idé at noen har tillatelse til å bruke makt
mot rettferdigheten, retten, og mot gjensidige avtaler.

Aldri har vel denne tanke blitt mer forstått og godtatt i bredere kretser rundt om
60 i verden enn nettopp i vår tid. Det er løfterikt - i en verden full av uhyggelige
fremtidsperspektiver. Ingen statsmann og intet regime vil ustraffet kunne
handle uten hensyn til denne opinion.

Det norske Stortings Nobelkomite er pålagt det vanskelige verv å peke ut
65 personer eller institusjoner som har gjort seg fortjent til årets fredspris.

Det ville være usannsynlig at komiteens avgjørelse ikke skulle vekke debatt. Slik har det vært siden den første pris ble utdelt for over 70 år siden. Det er et vitnesbyrd om hvor vanskelig fredsbegrepet er å definere. Nobelkomiteen har ved sine tildelinger funnet frem til vinnere som har gjort en innsats på høyst ulike felter. Det er politikere ved forhandlingsbordet, forsvarere av menneskerettighetene, folkerettseksperter, opprøreren, humanisten, idealisten, pragmatikeren, drømmeren. Det er alle personligheter det har stått strid om.

Prisvinnere i år kommer begge fra land som aldri tidligere har hatt vinnere av Nobels fredspris. Ja, Eisaku Sato er samtidig den første asiat som har mottatt prisen. Han står idag som representant for et folk som er det eneste som har opplevd atomkrigens ufattelige redsler. De uhyggelige erfaringer har satt dype spor i det japanske folk. Men også for oss andre er navn som Hiroshima og Nagasaki blitt stående som symboler på noe vi alle må sette kreftene inn for å forhindre for all fremtid.

Sean Mac Bride kommer fra et land som gjennom mange år har vært skueplassen for ulykkelig, bitter strid. Hans erfaringer har virket som en spore for ham i hans mangesidige innsats i mellomfolkelig arbeid.

Hver for seg representerer de to fredsprisvinnere forskjellige sider ved fredsarbeidet. Gjennom pragmatisk innsats har de ved hjelp av politikkens og forhandlingenes vanskelige kunst søkt å fremme sine idealer. De mål de har nådd, må stadig erobres på nytt fordi den fred og den rettferd verden trenger stadig er truet.

Eisaku Sato var Japans statsminister lenger enn noen før ham, i nesten åtte år, fra november 1964 til juni 1972. Stillingen som regjeringssjef er utsatt i alle demokratier, og Sato har ofte måttet tåle skarp kritikk.

Ved sin tiltreden som statsminister sa Sato at han ville gå inn for å sikre Japan en innflytelse i internasjonal politikk som stod i forhold til landets stilling som økonomisk stormakt. I andre land hadde man all grunn til å følge med i hvordan dette program skulle innfries. Ville Japan i sin mer aktive utenrikspolitikk søke tilbake til en nasjonalistisk preget linje? Det var mange som fryktet det. Øket selvfølelse som følge av økonomisk styrke, nasjonale prestisjehensyn og innenrikspolitiske hensyn kunne ha dominert i Japan som det har gjort i andre stormakter.

Det ble tidlig klart at Japan fulgte en utenrikspolitisk kurs som tok sikte på å skape vennskap til andre land.

110

For mange land var minnene om det aggressive og militariske Japan levende etter krigen. Ikke minst i de land som hadde gjennomlevd den japanske okkupasjon, var mistilliten stor. Med stor forventning fulgte verden med i det forsoningsarbeid Japan gikk inn for.

115

Landets utenrikspolitiske og sikkerhetspolitiske utgangspunkt var preget av de forpliktelser landet var pålagt etter den annen verdenskrig. Den forfatning Japan fikk i 1947 hadde uttrykkelig slått fast at det japanske folk fraskrev seg rettigheter som tidligere ble betraktet som vesentlige for et selvstendig folk.

120

"Krig og trusel om, eller bruk av makt oppgis som middel til å avgjøre stridigheter med andre nasjoner." Dette er en enestående bestemmelse i et lands forfatning. Hovedprinsippene var fastlagt av de amerikanske okkupasjonsmyndigheter og ble sterkt preget av det. I Japan var militarismen knust i 1945 og sterke pasifistiske stemninger gjorde seg gjeldende i folket.

125

Som regjeringssjef minte Sato ofte om at Grunnlovens antikrigsbestemmelse måtte tjene som grunnlag for landets politikk. Han understreket tre prinsipper som hans regjering ville bygge på når det gjaldt de kjernefysiske våpen:

130

"Aldri å produsere slike våpen, aldri å eie dem - og heller aldri å bringe dem inn i Japan."

Det japanske folk har stått bak denne Satos fredslinje og har reagert meget sterkt mot ethvert tegn til at utviklingen skulle ta en annen retning. Man har stundom talt om at det japanske folk har utviklet en allergi mot kjernefysiske våpen. En slik allergi er et sunnhetstegn, og andre land kunne ha meget å lære av det.

135

Når Eisaku Sato som statsminister understreket - ved mange anledninger - at det bare var med fredelige midler at Japan ville fremme sine mål - ga han utvilsomt uttrykk for den helt dominerende oppfatning i sitt folk.

140

Kort tid etter at Sato hadde overtatt som statsminister gikk han inn for å bedre forholdet til Sør-Korea. En vennskapsavtale ble undertegnet mellom de to land og ratifisert høsten 1965. Det ble også straks opprettet diplomatisk forbindelse

mellom Sør-Korea og Japan.

Denne avtale ble innledningen til et planmessig arbeid for å bedre forholdet mellom Japan og en rekke andre stater i Stillehavsområdet. Høsten 1967 reiste
150 Sato på en omfattende tur, som brakte ham bl.a. til Burma, Malaysia, Singapore, Thailand, Laos, Indonesia, Australia, New Zealand, Filippinene og Sør-Vietnam. Hensikten var å styrke de vennskapelige forbindelser, øke samhandelen og få istand utvidede konsultasjoner med sikte på politisk samarbeid og mer aktiv kulturutveksling. Det er en utbredt oppfatning at veien
155 til økt forståelse mellom nasjonene nettopp går gjennom økt handelssamkvem. Kan man begynne på dette praktiske felt, finne frem til felles interesser, kan det bane veien til utvidet kontakt også på andre områder. Denne problemstilling har som kjent spilt en stor rolle i forholdet mellom øst og vest i de senere år. I Asia søkte Japan under Satos ledelse å styrke handelsforbindelsene, øke hjelpen
160 til utviklingslandene og oppmuntre til økt regionalt samarbeid. Japan tok initiativet til en ministerkonferanse for økonomisk utvikling av Sør-Øst Asia og var meget aktiv for å sikre at Den Asiatiske Utviklingsbank skulle bli virkeliggjort. Japan har vært blant de største bidragsytere til banken, ut fra det syn at landet har et særlig ansvar for at freden kan bli styrket i området. En viktig
165 forutsetning for dette var etter Satos mening at landene ble bedre istand til å utnytte sine materielle og kulturelle ressurser.

Utgangspunktet for den japanske vennskapspolitikk var vanskelig bl.a. fordi Japans nære allianseforhold med USA ble kritisert, særlig under Vietnamkrigen.
170 Japan deltok ikke i krigføringen i Vietnam. Eisaku Sato henstilte til partene i striden å komme sammen, uten vilkår av noe slag, for å drøfte våpenhvile og fred. Krigen kunne ikke løse de politiske problemer sa Sato i sin tale i den japanske nasjonalforsamling i juli 1965. Et forsøk fra den japanske regjerings side på å sondere mulighetene for et fredsinitiativ førte ikke frem våren 1966.

175 Som regjeringssjef ble det Satos oppgave å balansere de forskjellige hensyn. Han holdt fast ved avtalen med USA - men han krevde også større selvstendighet. Særlig viktig for det japanske folk var det å komme til enighet med USA om tilbakelevering av de øygrupper USA hadde holdt okkupert siden den annen verdenskrig. Etter fem års kontinuerlig arbeid lyktes det Sato å få i stand en
180 ordning som igjen ga Japan suverenitet over Okinawa og Ogasawara-øyene. Resultatet bidro til å fjerne et alvorlig friksjonsmoment i forholdet mellom de to land. Men det tjente også til å styrke stabiliteten i hele området og til å

185 overbevise det japanske folk om at de utenrikspolitiske mål best kunne nåes ved
forhandlinger, ikke gjennom aggressive handlinger og trusler. For Japan var det
av særlig betydning at avtalen sikret at det ikke skulle være kjernefysiske våpen
på de amerikanske basene på Okinawa. Den gang avtalen ble inngått i 1951 var
190 sikkerhetsavtale og selve fredsavtalen forutsatte at Japan skulle ha rett til
selvforsvar og rett til å delta i kollektive sikkerhetssystemer i henhold til FN-
pakten. På dette grunnlag bygger det japanske forsvar. Det er alminnelig erkjent
at Japan i de år som er gått har vist tilbakeholdenhet på dette felt. Ingen
stormakt har vist tilsvarende moderasjon, ja mange små land har et forsvar som
195 er sterkere enn det japanske. Ingen enkelt politiker i Japan skal ha æren for dette.
Motstanden i det japanske folk mot enhver form for militaristisk renessanse er
så sterk at noen annen politikk ikke ville ha vært mulig.

Også i forholdet til Sovjetunionen ble det i Satos tid gjort positive fremskritt.
200 Noen fredsavtale med russerne kom ikke i stand, fordi russerne insisterte på
retten til øyene i Nord-Kurilene. Dette har ingen japansk regjering kunnet
godkjenne. Men i Satos tid ble det utenrikspolitiske og handelspolitiske
samarbeid ført videre, ikke minst etter at de to lands utenriksministre hadde
avlagt flere besøk hos hverandre.

205 I Satos tid ble det ikke opptatt diplomatiske forbindelser mellom
folkerepublikken China og Japan. Den japanske regjering fulgte - i likhet med
mange andre land - en politikk som innebar anerkjennelse av Taiwan. Det
hindret ikke at det likevel ble etablert flere viktige kontakter mellom Tokyo og
210 Peking. I forbindelse med Bandung-konferansen i april 1965 hadde
statsminister Satos spesielle utsending en samtale med statsminister Chou En-lai
og forsikret om japanernes ønske om nærmere kontakt med folkerepublikken.
Trass i politiske vansker økte samhandelen mellom de to land og verden la bl.a.
merke til at japanske journalister fikk tillatelse til å arbeide i Peking under
215 kulturrevolusjonen. Journalister fra de fleste andre land måtte forlate
folkerepublikken. Ved en rekke anledninger talte Sato om nødvendigheten av å
holde døren åpen mot Peking. Så lenge Japan imidlertid holdt fast ved sin
anerkjennelse av regimet i Taiwan var det umulig å få i stand diplomatiske
forbindelser med Peking. Det fikk imidlertid betydning for den internasjonale
220 atmosfære at forholdet mellom de to stater hele tiden var preget av moderasjon.

I flere konflikter i Asia, spesielt striden mellom India og Pakistan og konflikten

mellom Malaysia og Indonesia søkte Sato personlig å få partene til å inngå forlik.
225 At Japan under Satos regjeringstid betalte betydelige erstatninger til land som
hadde lidt under den japanske okkupasjon bidro vesentlig til å bedre forholdene
til omverdenen. Gamle motsetninger ble dempet, og nye interessellesskap ble
skapt. Den gode naboskapspolitikk som Sato stod som leder for, ble godt
mottatt i store deler av Asia. At japanernes økonomiske innflytelse skapte strid
230 og møtte motstand, endrer ikke dette hovedinntrykk.

Nobelkomiteen har ved å gi fredsprisen for 1974 til Eisaku Sato villet fremheve
den viktige rolle det japanske folk har spilt for å fremme et vennskapelig
samarbeid med andre nasjoner. Japans holdning har bidratt til å styrke freden i
235 Øst-Asia og til å legge grunnen for økonomisk vekst og fremgang for mange
land. Ved å gå imot tendensene til en nasjonalistisk preget politikk i Japan etter
krigen, ved stadig å fremheve nødvendigheten av internasjonalt samarbeid og
forståelse, ved å opptre som mekler og en som kunne utjevne motsetninger, ytet
Sato en innsats for freden.

240 Nobelkomiteen har lagt stor vekt på de erklæringer som Eisaku Sato har avgitt
om å holde fast ved sin doktrine at Japan ikke skal eie, fremstille eller bringe
kjernefysiske våpen inn i landet. I en tid med voksende risiko for at flere stater
skaffer seg slike våpen, er det viktig at Japan under Satos ledelse, undertegnet
245 avtalen om ikke-spredning av kjernefysiske våpen i februar 1970.

Sato sa den gang at det var i pakt med Japans nasjonale mål å hindre at slike
våpen ble gitt til flere stater. Målet var å dempe den internasjonale spenning,
opprette vennskapelige forbindelser med alle land og bidra til å få istand
250 internasjonale ordninger som tjente fredens sak. Satos håp var at ikke-
spredningsavtalen måtte bli fulgt opp med effektive tiltak som førte til en
reduksjon av antall atomvåpen i verden. Han la vekt på at avtalen også måtte bli
innledningen til praktiske fremskritt når det gjaldt den alminnelige nedrustning.

255 Ikke-spredningsavtalen er ennå ikke blitt ratifisert av Japan, skjønt den regjering
som fulgte etter Sato, senest i FN's hovedforsamling i år bekreftet at den ville
arbeide for dette mål. Ansvar for den fremtidige avgjørelse påligger ingen
enkelt person. Men jeg vil understreke at det japanske folks standpunkt kan bli
260 avgjørende for den fremtidige utvikling i Asia. Det er Nobel-komiteens håp at
årets tildeling vil bli oppfattet som en støtte til alle som arbeider for at ikke-

spredningsavtalen skal få bredest mulig oppslutning.

265 Alle fredselkende krefter i verden håper at den videre utvikling i Asia må kunne foregå uten frykt for krig og maktbruk. Måtte Stillehavets muligheter til å bli et virkelig fredens hav bli realisert.

Japans rolle i denne utvikling er av avgjørende betydning.

270

Årets andre fredsprisvinner er iren Seán Mac Bride som ble født i Paris den 26. januar 1904. Som ganske ung opplevde han den irske uavhengighetskamp, med all dens brutalitet. Erfaringene måtte komme til å sette sitt sterke preg på ham - på mange måter. Etter å ha virket som journalist i noen år, utdannet han seg
275 som advokat i 1937. På denne måten ble han bedre i stand til å arbeide for forfulgte menneskers rettsvern. Etter den annen verdenskrig kom han inn i det irske parlament, der han satt fra 1947 til 1958. Fra 1948 til 1951 var han Irlands utenriksminister. Det var på et tidspunkt da Europarådet arbeidet med å få i stand den europeiske menneskerettighetskonvensjon. Siktemålet for dette
280 arbeid var å få vedtatt en konvensjon der menneskerettighetene for første gang blir gitt en alminnelig internasjonal beskyttelse. Det var en stor dag i europeisk historie, da konvensjonen kunne undertegnes av medlemslandenes utenriksministre i Roma den 4. november 1950. Mac Bride spilte en fremtredende rolle i tilblivelsen av denne konvensjon. Fra nå av skulle han
285 komme til å vie hele sitt liv til arbeidet for større respekt for menneskerettighetene, ikke bare i Vest-Europa, men i hele verden. Gjennom taler og artikler makte han myndighetene i alle land til å inngå og etterleve internasjonale avtaler som garanterte individenes rettigheter.

290 I 1961 ble han formann i det internasjonale styre i Amnesty International og i en rekke år var han denne organisasjons uredde og aktive leder. Han besøkte mange land for å tale de forfulgte menneskers sak, for å kjempe mot tortur og for å oppfordre til større humanitet og nestekjærlighet. Han var virksom i Asia, Afrika, Europa og Amerika. Den viktigste ressurs han hadde å sette inn i denne
295 kampen var sin egen arbeidskraft og oppslutningen fra utallige frivillige hjelpere i mange land. Han mobiliserte verdens samvittighet i kampen mot urett. Den organisasjon han stod i spissen for, vokste gradvis frem til større anerkjennelse og innflytelse. Utrettelig tok han fatt på stadig nye arbeidsoppgaver. Mac Bride vet selv at det kan komme til å ta lang tid å skape den mentalitetsendring som til
300 syvende og sist er den eneste sikre garanti mot vilkårlige overgrep og brutalitet.

Men han vet også at det er utallige mennesker rundt om på kloden som føler det som en samvittighetssak å være med i denne strid.

305 Mac Bride har arbeidet både på det prinsipielle, ideologiske plan og på det praktiske område. Han har vært en organisasjonsleder og feltarbeider i en og samme person. I arbeidet for å styrke og verne menneskerettighetene inntar han en enestående posisjon. Som generalsekretær for Den internasjonale juristkommisjon fra 1963 til 1970 var han også meget aktiv.

310

Denne kommisjon ble opprettet i Vest-Berlin i 1952 og hadde opprinnelig til formål å registrere rettskrenkelser som fant sted i Øst-Tyskland og andre øst-europeiske land. Men etter hvert kom kommisjonen til å arbeide mot krenkelser av menneskerettighetene i alle land. En rekke fremtredende jurister fra
315 forskjellige stater ble med i kommisjonen. Fra Norge deltok Terje Wold som den gang var høyesterettsjustitiarius. Den internasjonale juristkommisjon har oppnådd stor respekt for sin virksomhet og har opprettholdt nær kontakt med FN. Det er uttrykk for den anseelse kommisjonen nyter at over 50 land, deriblant Norge, yter frivillige bidrag til dens virksomhet. Seán Mac Bride var en
320 energisk generalsekretær, og bidro til å styrke kommisjonens rennomé.

Mac Bride har alltid lagt stor vekt på arbeidet med å få utbygget de lovmessige forpliktelser til vern om rettighetene. Den enkelte stat må påta seg slike forpliktelser både i den nasjonale lovgivning og som part i internasjonale
325 konvensjoner. På denne måten mener han at folkeretten kan utbygges for å gi sikrere garantier for det enkelte individ. Da Seán Mac Bride deltok på et Nobelsymposium i Oslo i september 1967, tok han f. eks. til orde for å få opprettet en konvensjon mellom de øst-europeiske stater til beskyttelse av menneskerettighetene og de fundamentale friheter. Mønster for en slik
330 konvensjon skulle være den konvensjon som Europarådets medlemsstater hadde inngått. Gjennom slike regionale avtaler håpet han å kunne bringe arbeidet for å sikre rettighetene et vesentlig steg videre. Han hevdet også at meget kunne gjøres for å få FN's rettighetserklæring til å bli en levende realitet. Hans ideal ville være å få opprettet en universell menneskerettighetsdomstol, med myndighet til å
335 behandle klager fra enkeltmennesker som ble forfulgt i strid med de alminnelig aksepterte rettsprinsipper. Seán Mac Bride mener at ikke noen stat kan gjøre krav på absolutt nasjonal suverenitet når det gjelder menneskerettigheter som er universelt anerkjent. De er menneskehetens felleseie; myndighetene i et land har ikke rett til å krenke de fundamentale individuelle rettigheter. Vi er ennå langt

fra å kunne realisere dette mål. Men Mac Bride har pekt på verdien av å drøfte tanken, fordi en slik prosess i seg selv tjener til å gjøre nestekjærligheten og respekten for våre medmennesker mer levende blant oss.

345 Hver krenkelse av menneskeverdet - uansett hvor det skjer - er en urett mot selve menneskeheten. At Mac Bride har vært aktiv i det organiserte fredsarbeid på mange måter, bl.a. i det internasjonale fredsbyrå, er kjent av mange. Fredsbyråets historie går helt tilbake til 1892. Det ble opprettet som et fellesorgan for de mange fredsforeninger som fantes rundt om i verden, og fikk 350 Nobelprisen så tidlig som i 1910. Det kom til å spille en viktig rolle ved opprettelsen av Folkeforbundet. Etter den annen verdenskrig er byrået omorganisert. Dets mål er det samme, nemlig å fremme internasjonal forståelse og ikke-voldelige løsninger på internasjonale konflikter. Mac Bride har gjennom årene hatt flere ledende tillitsverv i byrået.

355 I pakt med hele sitt syn på det forpliktende internasjonale samarbeid tok Mac Bride tidlig til orde for å få opprettet et Høykommissariat i De forente nasjoner til beskyttelse av rettighetene. Dette spørsmål har i flere år vært drøftet i FN's komiteer og i Generalforsamlingen. Norge har vært blant de land som mest 360 aktivt har støttet forslaget. Drøftelsene i FN i fjor og i år viser at det ennå dessverre er langt frem før denne idé vil kunne realiseres. I mellomtiden vil arbeidet måtte gå videre med sikte på stadig nye små skritt mot målet.

Under FN's menneskerettighetsår i 1968 tok Mac Bride initiativet til dannelsen 365 av en felleskomite for de forskjellige ikke-statlige organisasjoner som kjempet for menneskerettighetene. Han ble selv leder for dette samarbeidet som ble i stand til å øve større innflytelse ved å forene kreftene. Hans evner som praktisk forhandler er anerkjent og respektert, og ved utallige møter og konferanser har man opplevd hans overbevisningskraft og idealisme.

370 I over tyve år har Mac Bride stått helt sentralt i arbeidet for menneskerettighetenes sak. Han har sett at innsatsen har båret frukter. Over hele verden har han nådd frem med sitt krevende budskap, som i sin enkleste form er beslektet med det klassiske "Elsk din neste". Når respekten for 375 menneskerettighetene er i vekst, på tross av alt det vi vet ennå er ugjort, er dette ikke minst Mac Brides verk.

Det norske Stortings Nobelkomite har ved å gi årets fredspris til Seán Mac Bride

380 villet anerkjenne en forkjemper for dette viktige fredsarbeid. Komiteen vet at i
alle deler av verden har Mac Bride venner og tilhengere som deler gleden med
ham idag på selve menneskerettighetenes dag. Nobelkomiteen har tidligere hatt
anledning til å gi prisen til fremtredende forkjempere for de menneskelige
rettigheter. Seán Mac Brides navn hører hjemme i denne krets av
385 fredsprisvinnere, som har vist menneskeheten vei i mørket.

Nå står Mac Bride midt oppe i et nytt og krevende arbeid, som FNs
Høykommissær for Namibia. Han har selv uttalt seg optimistisk om
mulighetene for sitt virke. Verden vil følge hans videre gjerning i FN's tjeneste
390 med spenning og forventning.

Kilde

Les Prix Nobel en 1974, s. 42-49.

Emner

395 Atomvåpen, Forsvar, Forsvarspolitik, Fred, Krig, Menneskerettigheter, Menneskeverd, Nedrustning,
Nobelpris, Nobels fredspris, Nobeltale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/fredstro>

400

405

410

415